

Lag om ändring i föräldrabalken;

utfärdad den 26 juni 2014.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om föräldrabalken²
dels att 19 kap. 18 § ska betecknas 19 kap. 20 §,
dels att 11 kap. 12, 16 och 19 §§, 14 kap. 24 § samt den nya 19 kap. 20 §
ska ha följande lydelse,
dels att det i balken ska införas sex nya paragrafer, 11 kap. 17 a, 19 a och
19 b §§, 14 kap. 25 § samt 19 kap. 18 och 19 §§, av följande lydelse.

11 kap.

12 § Till god man eller förvaltare ska utses en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig person. Föreslår den enskilde en viss person som god man eller förvaltare, ska den personen förordnas, om han eller hon är lämplig och vill åta sig uppdraget. Detsamma gäller om en god man ska förordnas att bevaka en underårigs eller bortavarendes rätt i ett dödsbo och den avlidne har gett till känna vem den avlidne önskar till god man.

Innan någon förordnas till god man eller förvaltare ska hans eller hennes lämplighet kontrolleras i den utsträckning som behövs.

Den som är underårig eller som själv har förvaltare får inte vara god man eller förvaltare.

16 § I ärenden om förordnande av god man eller förvaltare för någon som har fyllt 16 år ska rätten eller överförmyndaren ge denna person tillfälle att yttra sig, om det kan ske.

I ärenden om anordnande av godmanskap enligt 4 § eller förvaltarskap ska rätten också inhämta yttranden från den enskildes make eller sambo och barn, överförmyndaren och vårdinrättning, om det inte är obehövt. Yttranden ska också, om det behövs, inhämtas från andra närstående samt från den eller de kommunala nämnder som fullgör uppgifter inom socialtjänsten och den eller de nämnder som utövar landstingets ledning av omsorgsverksamheten. Den som ansökan avser ska höras muntligen, om det kan ske utan skada för honom eller henne och det inte är uppenbart att han eller hon inte förstår vad saken gäller. Rätten får dock avstå från att höra den enskilde muntligen om han eller hon själv har gjort ansökan eller medgett förordnandet eller det annars finns särskilda skäl.

¹ Prop. 2013/14:225, bet. 2013/14:CU34, rskr. 2013/14:382.

² Balken omtryckt 1995:974.

Andra stycket gäller även i ärenden hos överförmyndaren om förordnande av god man enligt 4 § eller förvaltare.

Myndigheter och inrättningar som anges i andra stycket är skyldiga att lämna sådana uppgifter som kan vara av betydelse i ärendet.

17 a § Rätten får uppdra åt överförmyndaren att inhämta yttranden enligt 16 § andra stycket och utredning enligt 17 §.

På begäran av rätten ska överförmyndaren lämna förslag på god man eller förvaltare, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Om en fråga om anordnande av godmanskap enligt 4 § eller förvaltarskap uppkommer hos överförmyndaren, får överförmyndaren inhämta yttranden enligt 16 § andra stycket och utredning enligt 17 §. Om överförmyndaren ansöker om ett sådant anordnande, ska vad som inhämtats ges in till rätten tillsammans med ansökan. Överförmyndaren ska då också lämna förslag på god man eller förvaltare.

19 § Om en god man eller förvaltare inte längre behövs, ska godmanskapet eller förvaltarskapet upphöra. En god man som har förordnats enligt 3 § 1–5 ska entledigas så snart den som förordnandet avser begär det. När en god man eller förvaltare har slutfört sitt uppdrag, ska han eller hon genast anmäla det till överförmyndaren.

En god man eller förvaltare har rätt att på begäran bli entledigad från sitt uppdrag. Om godmanskapet eller förvaltarskapet ska fortsätta, är den gode mannen eller förvaltaren dock skyldig att kvarstå till dess en ny god man eller förvaltare har utsetts, om inte annat föreskrivs i 19 a §.

19 a § Skyldigheten enligt 19 § andra stycket att kvarstå som god man eller förvaltare gäller inte om en god man som har förordnats enligt 4 § eller en förvaltare har skäligen orsak att bli entledigad innan en ny god man eller förvaltare har utsetts.

Sker ett entledigande med stöd av första stycket, ska godmanskapet eller förvaltarskapet upphöra, om överförmyndaren har vidtagit alla rimliga åtgärder för att finna någon annan som är lämplig och som vill åta sig uppdraget.

19 b § Ett beslut om att ett godmanskap enligt 4 § eller ett förvaltarskap ska upphöra och ett beslut om att entlediga en god man eller förvaltare med stöd av 19 a § fattas av rätten. I övriga fall fattar överförmyndaren beslut om upphörande av ett godmanskap eller förvaltarskap och om entledigande av en god man eller förvaltare.

14 kap.

24 § Om en förordnad förmyndare, god man eller förvaltare dör, ska dödsboet svara för att den enskildes egendom redovisas och åtgärder vid förvaltningens upphörande vidtas enligt detta kapitel. Om ställföreträdaren försätts i konkurs, ska konkursförvaltaren fullgöra dessa uppgifter.

Om det med hänsyn till dödsboets och den enskildes förhållanden, tillgångarnas art eller värde eller omständigheterna i övrigt finns särskilda skäl, får överförmyndaren befria dödsboet från skyldigheten att lämna årsräkning eller sluträkning eller besluta att sådana räkningar får lämnas i förenklad form.

25 § Dödsboet efter en förordnad förmyndare, god man eller förvaltare har rätt till ersättning för de utgifter som har varit skäligen påkallade för att fullgöra de uppgifter som anges i 24 §. För sådan ersättning gäller i övrigt vad som föreskrivs i 12 kap. 16 §.

19 kap.

18 § Överförmyndaren eller överförmyndarnämnden ansvarar för att gode män och förvaltare erbjuds den utbildning som behövs.

19 § Överförmyndaren eller överförmyndarnämnden ska till länsstyrelsen lämna de uppgifter som är nödvändiga för att länsstyrelsen ska kunna föra statistik över överförmyndarnas och överförmyndarnämndernas verksamhet.

20 §³ Regeringen meddelar föreskrifter om vilken eller vilka länsstyrelser som ansvarar för uppgifter enligt detta kapitel. Regeringen meddelar även närmare föreskrifter om vilka uppgifter överförmyndaren eller överförmyndarnämnden ska lämna för att länsstyrelsen ska kunna föra statistik och vilken statistik länsstyrelsen ska föra.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2015.

2. Den nya bestämmelsen i 11 kap. 17 a § första stycket ska endast gälla i ärenden som inleds vid tingsrätten efter ikraftträdandet.

På regeringens vägnar

ELISABETH SVANTESSON

Tobias Eriksson
(Justitiedepartementet)

³ Senaste lydelse av tidigare 18 § 2012:77.

